

Outokumpu Fagersta Stainless AB's information till allmänheten enligt Seveso III-direktivet

Bild 1

Beskrivning

Outokumpu Fagersta Stainless (FSAB) har sin verksamhet på adressen Axel Fornanders väg 4 och Stålets väg 2 – 45, fastighet Fagersta 3:3. Området ligger längs med den östra sidan av Kolbäcksån och är ca 2 km långt.

FSAB, som nu ingår i Outokumpu koncernen, tillverkar rostfri tråd genom varmvalsning och kalldragning, se bild 2 och 3. Tråden, i diameter 1,5–18 mm används bl. a till fjäder-, svets- och ekertråd.

Bild 2

Bild 3

FAGERSTA STAINLESS AB

Postadress/Postal address
Box 508
SE-737 25 FAGERSTA
Sweden
www.fagersta-stainless.se

Telefon/Telephone
+46 (0)223-455 00

Telefax
+46 (0)223-455 40

I tillverkningsprocesserna hanteras kemikalier av sådan farlighet och mängd att FSAB omfattas av den s.k. *Seveso lagstiftningen* som består av ett flertal lagar, förordningar och föreskrifter med syfte att förebygga allvarliga kemikalieolyckor, såsom

- Lag (1999:381) och Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- MSB's¹ föreskrift (2015:8) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- LSO – (2003:778) Lagen om skydd mot olyckor
- Miljöbalken (1998:808)

Det är framför allt användningen av fluorvätesyra och gasol i de olika processerna som medför att företaget är klassat enligt den högre kravnivån. Det finns även andra farliga kemikalier som kräver speciella regler och säkerhetsinstruktioner så att allvarliga olyckor kan förebyggas – se beskrivning under *Kemikalier i verksamheten och deras egenskaper* nedan.

Säkerhetsledningssystem

För att säkerställa att vi följer alla lagar, förordningar och föreskrifter arbetar vi med ett säkerhetsledningssystem som styrs från ledningen och ut i hela organisationen.

I säkerhetsledningssystemet hanteras de riskutredningar, åtgärdshanteringar, revisioner, uppföljningar som är våra verktyg för att kontrollera att vår verksamhet kan bedrivas på ett säkert sätt utan en negativ påverkan på vår omgivning, människa eller miljö.

I en säkerhetsrapport med tillhörande handlingsplan beskrivs vår verksamhet och dess riskbild samt vilka förebyggande och begränsande åtgärder som vidtagits för att uppnå en säker verksamhet, dessa uppdateras regelbundet och kommuniceras med tillsynsmyndigheterna.

För att FSAB vid ett eventuellt nödfall ska agera på rätt sätt finns inom verksamheten en *"Intern Plan för Räddningsinsatser"* (IPR) som är ett skriftligt dokument upprättat av FSAB i samråd med kommunens räddningstjänst. I IPR finns uppgifter om hur den interna beredskapen är organiserad och hur en allvarlig kemikalieolycka ska hanteras och tillsammans med Södra Dalarnas räddningstjänstförbunds (SDR) egna *Plan för räddningsinsats* utgöra ett beslutsstöd och bidra till att viktiga åtgärder inte förbises utan att ett nödfall kan hanteras korrekt och räddningsinsatsen blir effektiv och tydlig.

Förutom FSAB egen kontroll av att säkerhetsledningssystemet fungerar genomförs även regelbundna tillsynsbesök av ansvariga myndigheter, Länsstyrelsen, Fagersta kommun/Räddningstjänsten. Senast tillfället för tillsynsbesök var i september 2021.

Information i händelse av en allvarlig kemikalieolycka

I händelse av en allvarlig kemikalieolycka så sker utalarmering av kommunens räddningstjänst alltid via SOS Alarm i Örebro (112), information till allmänheten samt närliggande företag och verksamheter kommer vid behov att varnas via ett varnings- och informationssystem, "Viktigt Meddelande till Allmänheten" (VMA).

Viktigt meddelande kan aktiveras på räddningsledningens begäran av SOS Alarm eller på brandstation i Fagersta vid fara för liv eller hälsa.

Om ett VMA aktiveras ska man:

1. Gå inomhus.
2. Stänga alla fönster och om möjligt även ventilationen.
3. Lyssna på radion (radio P4 Västmanland).
4. Avvakta mer information.

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

FAGERSTA STAINLESS AB

Säkerhetsorganisation

I säkerhetsledningssystemet är roller och ansvar tydligt beskrivna så att alla vet vad de ska göra både i det dagliga arbetet men framför allt vid ett eventuellt nödfall. Personal som arbetar i de områden där farliga kemikalier hanteras har specialutbildning för detta. All personal har kännedom om de olika scenarierna som kan uppstå och när man ska kontakta räddningstjänsten.

Risker och åtgärder

För att säkerställa att FSAB kan förebygga alla risker med den storskaliga kemikaliehanteringen har både externa riskutredningar och interna riskanalyser genomförts, där även riskfaktorer i det framtida klimatet beaktas, med tidsperspektiv 50–100 år. Resultatet påvisade de största riskerna så att företaget har kunnat ta fram förebyggande och skadebegränsande åtgärder för dessa.

De största och allvarligaste riskerna som identifierats på området och som skulle kunna påverka allmänheten är en kollision vid transport med Fluorvätesyra, brand i byggnad/fordon där fluorvätesyra finns eller en explosion vid gasoltanken – en s.k. "Bleve". Sannolikheten för en händelse med någon av dessa risker ska inträffa är väldigt låg, då de förebyggts genom bl.a:

- säkra rutiner när transporterna finns på området.
- en dockningshall för syror som säkerställer att all hantering med de koncentrerade syrorna sker i byggnad där allt läckage tas om hand utan konsekvenser för miljö eller omgivning.
- gasoltanken är byggd med flertalet säkerhetsutrustningar som gör risken för en explosion mycket liten.

Detta tillsammans med bl.a. olika larm (gas, brand, syra), utbildning, övningar, beredskapsorganisation, skyddsutrustning, *antidoter*, utrymningsplaner, påkörningsskydd, kameraövervakning, invallningar, brandskyddsutrustning gör att FSAB är väl förberedda.

Antidoter (motgift) är en substans eller ett ämne som används för att motverka den skadliga effekten av frätande och giftiga kemikalier. FSAB har ett "Första Hjälpen program" av högsta klass som bl.a. omfattar ett flertal olika antidoter, obligatorisk utbildning till anställda och entreprenörer, skyddsutrustning, mm. vilket är en självklarhet då vi hanterar riskfyllda kemikalier i vår verksamhet.

Kemikalier i verksamheten och deras egenskaper

Fluorvätesyra (HF)² är en giftig och starkt frätande syra som främst hanteras i slutna system för att minimera risken för exponering. I koncentrerad form är HF lättflyktig och kan vid en olycka bilda gasmoln som är tyngre än luft, vilket innebär att ett gasmoln ansamlas nära marken.

Salpetersyra² är en starkt frätande syra som främst hanteras i slutna system, syran är en färglös till svagt gulaktig vätska med skarpt stickande lukt. Syran är flyktig och som vid kontakt med organiska ämnen bildar nitrösa gaser som är gulbruna till färgen, något tyngre än luft och mycket giftiga.

Svavelsyra² är en frätande syra som främst hanteras i slutna system, syran är en klar färglös vätska med stickande lukt som vid kontakt med vatten avger en kraftig värmeutveckling. Syran är svårflyktig och vid ett läckage uppstår ångor och dimma endast i begränsad omfattning.

Gasol är en brandfarlig gas som är nästan luktfri och därför tillsätts ett ämne med distinkt lukt för att eventuella läckage lättare skall upptäckas. Läckage av gasol utomhus kan medföra antändningsrisk, medan läckage inomhus dessutom kan leda till explosionsrisk om den kommer i kontakt med en tändkälla som eld, gnistor etc.

Vätgas är en ytterst lättantändlig gas som varken syns, smakar eller luktar. Vätgas är det lättaste elementet i universum, så utomhus försvinner den snabbt upp i atmosfären, men om den blandas med luft i ett begränsat utrymme kan den snabbt bli brandfarlig.

² **Gemensamt** för våra syror är att när de används i processen späds de ut med mycket vatten till en blandning av mellan 4–15 %.

FAGERSTA STAINLESS AB

Räddningstjänstens beredskap

FSAB har ett bra samarbete med Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund gällande frågor som berör hanteringen av farliga kemikalier. Tillsammans genomförs årligen räddningsövningar där både räddningstjänstpersonal och FSAB egen personal ingår. Räddningstjänstens erfarenhet kring syra- och gasolhantering i kombination med FSAB egen kompetens ger en god beredskap.

Kontaktinformation:

Outokumpu Fagersta Stainless AB
Axel Fornanders väg 4
737 25 Fagersta

Tfn växel: 0223-45500
www.fagersta-stainless.se

Ytterligare information kan fås av Säkerhetschef eller Arbetsmiljö- och säkerhetssamordnare via växel.

FAGERSTA STAINLESS AB

Postadress/Postal adress
Box 508
SE-737 25 FAGERSTA
Sweden
www.fagersta-stainless.se

Telefon/Telephone
+46 (0)223-455 00

Telefax
+46 (0)223-455 40